

اینکه بیشتر مدل‌ها، انسان را بیش از اندازه ساده در نظر می‌گیرند. سوال این است که چگونه می‌توانیم ابزارهای مدیریتی به وجود آوریم که این گونه عمل نکنند؟

پاسخ، دقیقاً همان هدف رویکرد اجتماعی-اقتصادی است. از انسان آغاز کنیم و وی را آن گونه که هست در نظر می‌گیریم (پیچیده و غیرقابل پیش‌بینی) و روشی ایجاد می‌کنیم که تمامی ویژگیهای شرایط کار را شفاف سازد. فرضیه رویکرد اجتماعی-اقتصادی بر این است که بسیاری از این ویژگها (به ویژه سلامتی و شرایط اجتماعی) در ابزارهای حسابداری و گزارش دهنده معمولی یا پنهان هستند و یا نادیده گرفته شده‌اند. (ساوال و زارده ۱۹۹۲) بنابراین، هدف رویکرد اجتماعی-اقتصادی بررسی روش‌های مدیریتی جدیدی است که بهبود سازگاری بین اهداف اقتصادی و اجتماعی شرکتها را می‌سرگرداند. (ساوال ۱۹۹۷). در این رویکرد اصل موضوع چنین فرض شده که اگر توانیم بین اهداف اجتماعی و اقتصادی تعادل ایجاد کنیم دچار هزینه‌های پنهان خواهیم شد. در اینجا می‌خواهیم دشواری ایجاد تعادل را از نظر شناخت و از نظر عمل نشان دهیم. زیرا (وفرض مانیز باید براین باشد که) ماهیت این اهداف با یکدیگر متفاوت (نامتجانس یا ناهمگن) است و بدین علت باهم در جدل (متغیر) هستند. بنابراین، باید نحوه به کار گیری رویکرد اجتماعی-اقتصادی در درک ناهمگنی و متغیر تها را بررسی کیم.

ناهمگنی و منطق‌های چندگانه

نظریه پردازان سیستمی همواره بر این موضوع تاکید داشته‌اند که دیدگاه تحلیلی، پیوستگی حوزه‌هایی را نادیده می‌گیرد که از نظامهای مرتبط تشکیل شده‌اند. (به عنوان نمونه فون بر تالانفی و چاپرول - ۱۹۷۳). آنها اثرات سیستمی دیگری از این ارتباطات را برای ماشفاف کرده‌اند. با وجود این، تصور می‌کنیم که برای این واقعیت نیز اهمیت کافی قائل نشده‌اند که در درون نظامهای متفاوت. عناصری با ماهیتها، ساختارها و نقشه‌ای بسیار مختلف با یکدیگر هم‌بستی دارند.

این اختلافات چیزی را به وجود می‌آورند که می‌توانیم آن را دقیقاً به عنوان همزیستی منطق‌های متفاوت شناسایی کرده و ناهمگنی

رویکرد

اجتماعی-اقتصادی

به مدیریت

منبع: JOURNAL OF ORGANIZATIONAL CHANGE, 2003

ترجم: علی پورقاسمی

مقدمه

هدف این مقاله تشریح فرضیات اصلی رویکرد اجتماعی-اقتصادی به مدیریت Socio Economic Approach to Management (SEAM) و بحث درباره وجود عملکردها و هزینه‌های پنهان که به علت ناهمگنی وجود مغایر تها بی‌شمار در شرایط کار پدید آمده‌اند منظور این است که به مدیران نشان دهیم که چگونه می‌توان برای غلبه بر مشکلات عملیاتی و تشخیص ناهمگنی‌های محیط کار از رویکرد اجتماعی-اقتصادی به مدیریت کمک گرفت.

رویکرد اجتماعی-اقتصادی به مدیریت به ساده سازی شرایط محیط کار باستفاده از ابزارهای مدیریتی اشاره دارد. با توجه به این رویکرد سعی می‌شود تانا آشکاربودن بسیاری از هزینه‌ها و عوامل موافقیت مشخص شده و تاکید شود که نمی‌توان تنها با تکابریک رشته این موارد پنهان را دوباره ساماندهی کرد.

در این مقاله می‌خواهیم منشا، خاستگاه این قسمت پنهان را بیشتر شفاف کنیم. توضیحات ما بر مبنای ایجاد ارتباط میان ناهمگنی‌ها و متغیرت هاست. در این مقاله به تشریح ساده سازی شرایط کار و ساده سازی انسان خواهیم پرداخت.

سعی داریم تا نشان دهیم که اگرچه ظاهر افزودن دوباره این ویژگیها به ابزارهای مدیریت از دیدگاه اپیستمولوژی (معرفت شناسی) بسیار دشوار است. ولی مایلیم که براین واقعیت

همزمان وجود دارند. منطق‌ها هم مکمل و هم آشنا ناپذیرند و ارتباطی جدلی را تعریف می‌کنند که مانع توانیم آن را مغایرت نیز بنامیم.
با استفاده از مثال فوق می‌توان غیبتهای مشهود را تهاتاندازه‌ای مدیریت کرد. یعنی می‌توان آن را حذف کرد یا تا حد حذف کاهش داد (بگذریم که برخی اوقات افراد حضور دارند ولی فکر شان جای دیگری است) منطق اجتماعی یا انسانی متفاوت بوده و تا اندازه‌ای با منطق اقتصادی مغایرت دارد. بنابراین، کارکردن با مقایم‌ناهمگنی و مغایرت در ارتباط است.
ما معتقدیم که هزینه‌های پنهانی که رویکرد اجتماعی اقتصادی برآن تکیه دارد نشانه‌هایی از ویژگی‌های ناهمگنی در شرایط کار و نشانه‌هایی از مغایرت بین منطق‌ها هستند. هزینه‌های پنهان متفاوتی ذاتی بین این منطق‌ها را بیان می‌کنند و حقیقتی که همواره در اینچنانهفته است این است که امکان تلقی آنها در هم وجود ندارد.

آسیب خودشیفتگی (۲)

چه خوب است که هزینه‌های پنهان تنها پیامد ناهمگنی‌ها و مغایرتها هستند. مغایرتها کنترل کامل یا حتی سلطه‌را وضع را ناممکن می‌سازند. این امر مدیرانی که دقیقاً مأموریت آنها سلطه بر اوضاع است را بشبهه جدیدی مواجه می‌کند. این شبهه چیزی را به وجود می‌آورد که بعد از فروید فیول و گوسور (۲۰۰۲)، آن را آسیب خودشیفتگی نامیدند. مدیران برای سلطه آرمانی بر اوضاع دستمزد بالایی می‌گیرند و رتبه و مقام آنها نیز به طور نمادین به سلطه ایشان وابسته است. این آسیب مخرب بوده و می‌تواند شوکی بسیار عمیق و فراموشی ناپذیرای مدیران باشد.

آسیب خودشیفتگی می‌تواند دو نوع نگرانی و تشویش شناخته شده یعنی افسردگی و بدگمانی را به وجود آورد. فردی که تشویش و نگرانی وی به افسردگی منجر شده احساس شایستگی و کفایت نمی‌کند. نگرانی و تشویش منجر به بدگمانی سبب می‌شود که جهان و مردم، در چشم و مתחاصم به نظر آیند. سازوکار دفاعی بدن انسان در بر این دو نوع تشویش و اضطراب شروع به مقاومت می‌کند.

«ژرژ دوورو» که بنیانگذار روانکاوی قومی است می‌تواند به ما در درک چگونگی ایجاد سازوکار دفاعی توسط مدیران کمک کند. «دوورو» (۱۹۶۷) گروهی از جامعه شناسان

بنامیم.

ما سطح از ناهمگنی هاراشناسایی کرده ایم:

۱- ناهمگنی شرایط (کار):

۲- ناهمگنی ارتباط بین کارکنان و وظایف ایشان:

۳- ناهمگنی درونی انسان.

حال به بررسی تک تک آنها می‌پردازیم:

۱- ماهیت غیر متعارف ناهمگنی ها و شرایط مدیریت: شرایط کار مدیریت عناصر کاملاً متفاوت همچون انسان، ماشین، وابستگی به زمان و امور موقتی، محدودیتهای مکانی وغیره را با هم ترکیب می‌کند. (گیرین ۱۹۸۳). این موارد را به عنوان موارد ناهمگن، گستره و نامربوط (یعنی بدون منطق داخلی) و سردرگم (یعنی مواردی که درک و تحلیل کلیت آنها میسر نیست) تعریف می‌کنند.

۲- کار را نمی‌توان به طور کامل تعیین کرد: همان گونه که بسیاری از محققان (یعنی ساوال ۱۹۸۰، ترپو ۲۰۰۲، و بیشتر از گنو میست ها (۱)

کازامیان ۱۹۹۶) نشان داده اند کارکنان هرگز آنچه را که دقیقاً قرار است انجام دهد، انجام نمی‌دهند. این امر فقط به دلیل بدیانی شدن کارهای ایشان اتفاق نمی‌افتد، بلکه به دلیل این واقعیت است که انسان را نمی‌توان به طور کامل به نقش کاری وی محدود کرد. ما (انسانها) ماشین نیستیم. همواره بین آنچه که تعیین شده (آنچه که از کارگر خواسته شده تا انجام دهد) و برداشت کارگر از آنچه که باید انجام دهد تفاوت‌هایی وجود دارد. این فاصله اختلاف بین انسان و ماشین و یا براساس اصطلاحات مارکس بین کار جاندار و کاربی جان را عینیت می‌بخشد.

۳- تضادها و تعارضات درونی انسان: انسانها حتی اگر در بروز شرایط و اهداف خود (یعنی منطق محدود به عنوان مثال مارچ و سیمون ۱۹۸۵، ترپو ۲۰۰۲، یانسن ۱۹۹۸) عقلانی هم رفتار کنند، باز تحت تاثیر تضادها و تعارضات درونی خود قرار دارند. این تعارضات از نمونه های مهم علم روانکاوی به شمار می‌روند و عبارتند از: دوست داشتن و بیزاری، عشق و نفرت، نیاز و وحشت وغیره. بنابراین، مدیران باید با ناهمگنی‌های مربوط به این سه سطح مختلف رویه روشوند.

ناهمگنی و مغایرت

ناهمگنی برای ما به مفهوم هم‌زیستی منطق

از طبقه رویکرد
اجتماعی - اقتصادی
مدبوبت می‌توان
ناهمگنی‌های محیط کار
را شناسایی کرد.

هدف
رویکرد اجتماعی - اقتصادی،
بررسی روش‌های
مدبوبتی جدیدی است
که بهبود سازگاری
بین اهداف
اقتصادی و اجتماعی
شرکتها را
میسر گرداند.

مدیر به دلیل بی لیاقتی در یافتن جواب دچار ترس می شود. بنابراین، ترس خود را به نوعی مشکل جسمی تبدیل می کند. از این روانچه که ناممکن است به غیر قابل تحمل تبدیل می شود. (هویالت ۲۰۰۲) سلامتی موضوعی مهم است که اغلب فراموش شده و لی در رویکردا جتماعی اقتصادی به مدیریت مورد توجه قرار می گیرد.

ویژگی خاص این نوع ساده سازی کار مدیران اجرایی در مقایسه با کارکنان این است که این نوع ساده سازی توسط خود مدیران آغاز می شود. مدیران تصمیم می گیرند که برای غله بر اضطراب و تشویش به ساده سازی و ایجاد سازوکاری برای کارشان پردازنند. پاسخی تداعی به محیطی که اجازه حفظ سلامتی در زندگی و کار را به ایشان نمی دهد.

این سازوکار دفاعی سبب می شود که مدیران اوضاع و شرایط را بانمود ساده شده آن اشتباه بگیرند. در این جدل تمامی اقدامات مدیریتی به بهای ساده سازی، بین مثبت یا پیش فعل بودن (نتیجه بخشی) قرار می گیرد. بهتر است که این ماهیت تناقض اقدامات مدیریتی را نیز پذیریم و آن را به یک مخالفت ساده و یا مغایرت انکار کننده تبدیل نکنیم.

اگر کسی سازوکار دفاعی را فراموش کند کاهش شدید اطلاعات اساسی موردنیاز اقدامات را نیز فراموش خواهد کرد.

اگر ابزار به عنوان تحقق نظریه در عمل تعریف کنیم بزرگترین چالش حاصله این خواهد بود که ابزارها و روشهای مدیریتی باز هم بر اساس نمودی از همسویی انسان و جهان شکل می گیرند که این امر با انکار تعارضات، اهداف مغایر و ناهمگنی هارا در پی خواهد داشت.

هدف رویکرد اجتماعی اقتصادی یادآوری آشکار نبودن (به عبارتی بهترینهان بودن) برخی از ویژگیهای ناهمگن و مغایر است. این رویکرد در عین حال می خواهد که مفید باشد و به این دلیل روشهار اساسه نگاه دارد.

چگونه مدیریت ناپذیر را مدیریت کنیم؟

قصد این نیست که بگوئیم مدیریت غیرممکن است ولی می خواهیم به سادگی بیان کنیم که تسلط کامل بر شرایط کار تنها نوعی خیالبافی دریاره قدرت مطلق خود است. رویکرد اجتماعی اقتصادی به مدیریت، ساده انگاری بسیاری از ابزارهای مدیریتی را به شکلی معنی دار

رویکرد اجتماعی - اقتصادی به مدیریت ساده انکاری بسیاری از ابزارهای مدیریتی را به شکلی معنی دار بیان می کند.

را مورد مطالعه قرار داد. وی در کتابی که "از اضطراب تا نظم" نام گرفته، به تشریح عوارضی که این محققان به آن دچار بودند پرداخته است. در تحقیق وی افراد نمونه، موضوع مورد بررسی نیز هستند. بدین دلیل و همان گونه که گفته ایم، نمی توان آن را کاملاً در یک مدل ساده تلفیق کرد. هر گونه سازماندهی و هر گونه ساده سازی نظری با مقاومت ایشان رویه روست. از سوی دیگر، این مقاومت سبب ایجاد تشویش و اضطراب در محقق نیز می شود. این نوع تشویش مشابه تشویشی است که در اثر آسیب خودشینگی برای مدیران پدیدمی آید.

"دوروو" دونوع روش مقابله با این تشویشها را تشریح می کند. بدین منظور باید با افراد مورد مطالعه و یا محقق را ساده کرد. در روش اول، محقق کلیت فرموردمطالعه را مدنظر قرار نمی دهد. به عنوان مثال، وی را تها به عنوان انسان اقتصادی در نظر می گیرد. در روش دوم، محقق خود را ساده می کند. وی تنهار و شهای استاندارد شده و مرسوم تحقیق را مرور داستفاده قرار می دهد.

تحلیل "دوروو" قبل از هر چیز اهمیت بسیار زیاد رو شها و ابزارها را نشان می دهد. رو شهای تحقیق از دو نقش پر خوردارند. با اینکه در ایجاد دانش موثرند (امیدواریم که فعالیت اصلی محققان این باشد) اضطراب و تشویش را نیز کاهش می دهند. "دوروو" نقش دوم را رفع اضطراب یا آرام بخش نامیده است. مامی توانیم به تناقض بین این دو روش پی بریم: هر دو آنها سازنده و در عین حال مخربند. آنها دانش را به وجود می آورند ولی در عین حال مورد موضوع مورد مطالعه و یا محقق را بیش از اندازه ساده می انگارند. بنابراین، دوروش مورد بحث مغایرند.

ما معتقدیم که این دو سازوکار دفاعی به مدیران مربوط است: آنها هم شرایط را ساده می کنند و یا از ادراک درونی و پیچیدگی احساسی خود پر هیز می کنند:

۱- ساده و همگن سازی شرایط کار- مدیران برای ساده سازی شرایط کار از ناهمگنی و مغایر تها پر هیز می کنند. آنها بر تمرکز بر یک معیار پافشاری کرده و معیارهای دیگر را پس می زنند. بنابراین، همه چیز بر اساس واحد پول سنجیده و ارزشیابی می شود و برای هر کس و هر چیز قیمتی تعیین می شود. بنابراین، همگن سازی با کمک واسطه ای قوی یا به عبارتی ارزشیابی اقتصادی صورت می گیرد.

به عنوان مثالی دیگر می توان به حقیقتی اشاره کرد. مبنی بر اینکه مدیران اظهار می دارند که سرعت و کیفیت را می توان با هم به دست آورد ولی بیشتر مطالعات نشان داده که این دو با هم آشتبانی ناپذیرند. مانند می توانیم دریاره مفاهیم فرهنگی یا هویت گروهی صحبت کنیم که از ناهمگنی دوری می جویند.

۲- ساده سازی خود مدیران با پرهیز از ایجاد ذهنیت و پیچیدگی - اگرچه وظیفه اصلی مدیران رسیدگی به امور غیرقابل پیش بینی، امور غیر عادی، خلاقیت و چاره جویی است ولی در حال حاضر تا بیشترین حد ممکن تمایل زیادی به استاندارد سازی همه چیز و جود دارد. در نتیجه مدیران از انسانیت، ارزشها و ذهنیت خود دوری جسته و این موارد را پس می زنند. آنها اجازه می دهند که ابزارها، رویه ها، اصول تصمیم گیری و امور روزمره به جای آنها تصمیم بگیرند. این موضوع بیان دیگری از سخن مارکس است که می گوید مدیران به خادمان صرف ماشین آلات مدیریتی مبدل شده اند. ممکن است به بیماریهای روان تنی نیز مبتلا شوند. تبدیل مشکلات روحی به مشکلات جسمی یا به عبارتی جسمانی کردن مشکلات نیز بخشی از این ساده سازی است.

پنهان بوده، به آنچه که در ابزارهای مدیریتی تادیده گرفته شده توجه داشته باشیم. این اصل را می‌توان اصل محیط‌شناسی نیز نامید. اساساً این اصل بر پایه مشکل اصلی است. یعنی همواره ساده انگاری بیش از اندازه وجود خواهد داشت و بدین علت برخی از ویژگی‌های شرایط کار توسط ابزارهای مدیریتی تادیده گرفته خواهد شد. اهمیت این ویژگی‌های پنهان چیست؟ ما چگونه شرایط محیطی، خانوادگی و غیره را مورد توجه قرار می‌دهیم؟ فرضیه اصلی رویکرد اجتماعی اقتصادی درباره هزینه‌های پنهان برپایه اصل اخلاق است. همیشه ویژگی‌های پنهانی وجود خواهد داشت و ماباید به آنها اهمیت بدهیم.

نتیجه گیری

در این مقاله سعی کردیم تا حقانیت ادعای رویکرد اجتماعی اقتصادی به مدیریت مبنی بر وجود برخی هزینه‌ها و عملکردهای پنهان را تشریح کنیم. ولی می‌خواستیم که واقعیتی را نیز مورد تأکید قرار دهیم. وجود محدودیت‌های مدیریتی که برای غلبه بر اضطراب و تشویش ناشی از پیچیدگی کارشان شدیداً به این نوع ساده‌سازی‌ها نیازمند، ضروری است. بنابراین معتقدیم که تلاش برای ایجاد ابزارهای تمام‌عیار و کامل نه تنها خیال پردازی بلکه اشتباه است.

با این حال، ادعای رویکرد اجتماعی اقتصادی مبنی بر انتقاد از نتایج بهت آور، نمود ضعیف علم انسان‌شناسی مربوط به نیروی کار در علم مدیریت بسیار صحیح بوده و مایلیم که بر لزوم توجه به ناهمگنی‌ها و مغایرت‌های لاینک از شرایط کار تأکید کنیم. اگرچه رویکرد اجتماعی اقتصادی به مدیریت، راهی را گشوده ولی هنوز به تلاشی سخت برای شناسایی ماهیت واقعی حرفه مدیریت نیازمندیم.

منابع در دفتر مجله موجود است.

پی‌نوشت‌ها

- ۱- ارگونومی علم مطالعه کارایی و عمل انسان است که ویژگی‌ها و توانایی‌های انسان را مورد مطالعه قرار داده و از این طریق شرایط تطبیق و هماهنگی کار و انسان را فراهم می‌سازد. مخصوصاً این علم ارگونومیست‌نمای دارند.
- ۲- NACISSISTIC WOUND: یکی از اصطلاحات علم روان‌شناسی است که به مفهوم ضربه یا حمله به اعتماد به نفس فرداست.

چنانچه مدیران
توانند میان
اهداف اجتماعی و اقتصادی
تعادل ایجاد کنند،
در آن صورت
دچار هزینه‌های پنهان
خواهند شد.

اگرچه رویکرد
اجتماعی - اقتصادی
به مدیریت
مسیری را گشوده
ولی برای
شناسایی ماهیت واقعی
حرفة مدیریت
راهی دراز در پیش است.

بیان می‌کند. این ابزارها باید بالحظاظ کردن هزینه ها و عملکردهای پنهان اصلاح شوند. ولی این تصور نادرست نیز بسیار خطرناک است که تصور کنیم که می‌توان با گسترش کافی این ابزارها انواع انسانهای ایشان را بآهانه‌مانگ ساخت.

مایبدیدگاه فلسفه وجودی پوچی و بیهودگی بسیار نزدیک هستیم. تلاش در مدیریت آنچه که غیرقابل مدیریت است معنی ندارد. با این همه این تلاش دائمی به حق می‌تواند منشاء عظمت انسانی باشد.

بنابراین، مسئله‌ما این است که در ریاضیم مدیران چگونه از ابزارهای خود استفاده می‌کنند و این واقعیت را که همواره روشی برای آسان سازی وجود دارد را چگونه تشخیص می‌دهند (یا نمی‌دهند). بنابراین، بر رویکرد ارگونومیک به مدیریت تاکید داریم.

به منظور توسعه و پیشبرد تئوری مدیریت رویکرد اجتماعی اقتصادی و ایجاد ابزارهای ارگونومیک و مرتبط با موضوع (جانسون و کابلان ۱۹۸۷) مایلیم که چهار اصل مغایر و ناهمگن مدیریت بر مدیریت ناپذیرها را مورد توجه قرار دهیم:

الف- نتیجه با کار تفاوت دارد. همه مامی خواهیم که انحراف بین هدف و نتایج حاصله (کاستی در موقعيت) را کمینه سازیم ولی این بدین معنی نیست که می‌باشد اختلاف بین کار اصلی و کاری که از قبل تعیین شده را به حداقل می‌رسانیم. می‌توان با کنترل علتنی که به عنوان منشا انحراف در نظر گرفته می‌شود به کمینه سازی کاستی‌های موقعيت پرداخت. بنابراین، باید از وقوف درباره شناسایی این وجه تمايز و رسیدگی به آن در نظام مدیریتی خود اطمینان یابیم.

ب- سرچشمه و علل مصابیت: مصیبت (مشکل اصلی) مدیریت این است که برای مقابله با ناهمگنی و تضادها راه حل کلی یا کاملی وجود ندارد. مردم همیشه منطق‌های مختلف، مسائل وقت و ماهیتهاي متفاوتی داشته‌اند. این مرد درباره مашین‌آلات، سرمایه و غیره نیز صدق می‌کند. بنابراین، تمامی سازش‌هایی که به صورت اقتضایی و موضعی صورت می‌گیرد هرگز این گونه تفاوتها و انحرافات را از بین خواهد برداشت. (هوبالت ۲۰۰۲) مدیران راه حل‌های کلی رفع ریشه‌ای مشکلات را ایجاد نمی‌کنند، بلکه فقط پاسخهایی به وجود می‌آورند. علل مصابیت به آسیب‌های خودشیفتگی یعنی

International Conference

جایزه اولین
کنفرانس
بین المللی

دانشجویان و پژوهشگران

دانشگاه آزاد اسلامی

دانشگاه آزاد اسلامی
تهران
دانشگاه آزاد اسلامی
تهران
دانشگاه آزاد اسلامی
تهران

دانشگاه آزاد اسلامی
تهران
دانشگاه آزاد اسلامی
تهران
دانشگاه آزاد اسلامی
تهران
دانشگاه آزاد اسلامی
تهران
دانشگاه آزاد اسلامی
تهران

دانشگاه آزاد اسلامی

مهلت ارسال اصل مقاله تا
۸۵۲۲۱

اعلام نتیجه راوری مقاله

دانشگاه آزاد اسلامی
تهران
دانشگاه آزاد اسلامی
تهران
دانشگاه آزاد اسلامی
تهران

شنبه ۲۷ دی کنفرانس

عادی ۱۰/۲۰/۰۰ (ریال) ۱۰/۲۵/۰۰ (ریال) ۱۰/۵۰/۰۰ (ریال)

دانشجویان ۱۰/۰۰ (ریال) ۱۰/۰۵ (ریال) ۱۰/۱۰ (ریال)

دانشگاه آزاد اسلامی
تهران
دانشگاه آزاد اسلامی
تهران
دانشگاه آزاد اسلامی
تهران

دانشگاه آزاد اسلامی
تهران
دانشگاه آزاد اسلامی
تهران
دانشگاه آزاد اسلامی
تهران

دانشگاه آزاد اسلامی
تهران
دانشگاه آزاد اسلامی
تهران
دانشگاه آزاد اسلامی
تهران

دانشگاه آزاد اسلامی
تهران
دانشگاه آزاد اسلامی
تهران
دانشگاه آزاد اسلامی
تهران

دانشگاه آزاد اسلامی
تهران
دانشگاه آزاد اسلامی
تهران
دانشگاه آزاد اسلامی
تهران

دانشگاه آزاد اسلامی
تهران
دانشگاه آزاد اسلامی
تهران
دانشگاه آزاد اسلامی
تهران

دانشگاه آزاد اسلامی
تهران
دانشگاه آزاد اسلامی
تهران
دانشگاه آزاد اسلامی
تهران

دانشگاه آزاد اسلامی
تهران
دانشگاه آزاد اسلامی
تهران
دانشگاه آزاد اسلامی
تهران

دانشگاه آزاد اسلامی
تهران
دانشگاه آزاد اسلامی
تهران
دانشگاه آزاد اسلامی
تهران

دانشگاه آزاد اسلامی
تهران
دانشگاه آزاد اسلامی
تهران
دانشگاه آزاد اسلامی
تهران

دانشگاه آزاد اسلامی
تهران
دانشگاه آزاد اسلامی
تهران
دانشگاه آزاد اسلامی
تهران

دانشگاه آزاد اسلامی
تهران
دانشگاه آزاد اسلامی
تهران
دانشگاه آزاد اسلامی
تهران

۱۹-۲۱ December 2006